

Poznań, 17 lipca 2013 r.

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

PS-I.431.23.2013.3

Pan
Dariusz Szmyt
Burmistrz Lubonia

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 16 w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.) oraz § 13 Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Luboń, w dniach od 13 do 20 czerwca 2013 r. została przeprowadzona w Urzędzie Miasta Luboń kontrola w zakresie wykorzystania i rozliczenia dotacji na realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wynikającego z Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. pomiędzy Wojewodą Wielkopolskim a Gminą Luboń na podstawie art. 14 ust. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (Dz. U. Nr 267, poz. 2259 ze zm.). W związku z powyższym, na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Czynności kontrolne przeprowadził, na podstawie upoważnienia Wojewody Wielkopolskiego nr KN-II.0030.263.2013.1 z 10 czerwca 2013 r., kontroler – Jolanta Szaniawska, starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu. Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-I.431.23.2013.3 z 4 czerwca 2013 r.

Celem kontroli była ocena jednostki kontrolowanej w aspekcie wywiązywania się z zawartego z Wojewodą Wielkopolskim Porozumienia, prawidłowości realizacji programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, prawidłowości wykorzystania otrzymanej dotacji, prawidłowości rozliczenia się z przyznanych środków, a także zbadanie rzetelności kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych czterech nieprawidłowości i jednego uchybienia, funkcjonowanie jednostki kontrolowanej w obszarze zakreślonym celami kontroli.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

16 stycznia 2012 r. Wojewoda Wielkopolski, reprezentowany przez Marię Krupecką – Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, zawarł Porozumienie z Gminą Luboń, reprezentowaną przez Dariusza Szmyta – Burmistrza Miasta Luboń, w sprawie realizacji w 2012 r. programu wieloletniego pod nazwą *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Do ww. Porozumienia zawarto dwa aneksy. Kwota dotacji celowej dla Miasta Luboń na realizację Programu w 2012 r. wyniosła 86 950,00 zł. W ramach przyznanej dotacji nie wyodrębniono kwot przeznaczonych na utworzenie nowego lub doposażenie istniejącego punktu przygotowywania lub wydawania posiłków oraz dowóz posiłków. Stwierdzono, że kwotę przedmiotowej dotacji wprowadzono do budżetu Miasta Luboń.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, pomoc państwa w przedmiotowym zakresie może być przyznana nieodpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175 poz. 1362 ze zm.). W art. 5 ust. 2 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* wskazano, iż rada gminy może podjąć uchwałę o podwyższeniu kryterium dochodowego, o którym mowa w ust. 1. Ponadto, zgodnie z art. 6 cytowanej ustawy, pomoc w formie posiłku może być przyznana odpłatnie osobom i rodzinom, jeżeli dochód osoby samotnie gospodarującej lub dochód na osobę w rodzinie przekracza kryterium, o którym mowa w art. 5. Ustalono, że Miasto Luboń w 2012 r. skorzystało z możliwości zwiększenia liczby odbiorców pomocy w zakresie dożywiania poprzez podjęcie uchwały nr XLIV/216/2006 Rady Miasta Luboń z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie podwyższenia wysokości kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z bezpłatnych posiłków. Jednakże stwierdzono, że przedmiotowa uchwała nie znajduje uzasadnienia w obowiązującym porządku prawnym ponieważ dotyczy tylko dzieci i młodzieży realizujących obowiązki szkolny, podczas gdy zgodnie z art. 5 ust. 2 *ustawy*, rada gminy została upoważniona jedynie do podwyższenia kryterium dochodowego w zakresie dożywiania, nie została natomiast upoważniona do

ustalania kręgu osób uprawnionych do korzystania z pomocy, którego zakres określony został w sposób enumeratywny w akcie rangi ustawowej.

Jednostką realizującą Program w Mieście Luboń był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Luboniu, zwany dalej „MOPS”.

Obowiązujące przepisy dopuszczają możliwość udzielania w ramach Programu trzech form pomocy, tj. posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz pomocy w formie świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Stwierdzono, że w 2012 r. w Mieście Luboń udzielano pomocy we wszystkich trzech dopuszczonych przepisami formach. Kontrola wykazała, że poziom świadczeń w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności w Mieście Luboń w 2012 r. był zadowalający i wyniósł 17,76%, co sprzyjało realizacji celów ustawowych Programu.

Analiza decyzji administracyjnych wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę ich wydania, związanych z przyznawaniem pomocy w formie posiłków wykazała, że przedmiotowa pomoc przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Poddane badaniu decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie posiłku zawierają, wymieniony w art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), katalog elementów oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną. Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano świadczenie w formie posiłku zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*.

W 2012 r. Program realizowany był na terenie Miasta Luboń piętnastu punktach żywieniowych znajdujących się w placówkach oświatowych (cztery szkoły podstawowe, dwa gimnazja i dziewięć przedszkoli). W Szkołach Podstawowych nr 2 i nr 4 w Luboniu oraz w przedszkolach posiłki były przygotowywane i wydawane przez zatrudnionych pracowników. Z ww. placówkami MOPS zawarł porozumienia określające zasady rozliczenia za wydane posiłki. Dla pozostałych czterech placówek oraz dla osób dorosłych objętych Programem posiłki przygotowywały i dostarczały firmy zewnętrzne na mocy zawartych przez MOPS:

- umowy nr 114/10/2011 zawartej 8 grudnia 2011 r. z firmą STIFF-TOM CATERING s. c. z siedzibą w Luboniu (obowiązująca od 2 stycznia do 31 sierpnia 2012 r.);

- porozumienia zawartego 31 sierpnia 2012 r. z Lubońskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Luboniu (obowiązujące od 3 września 2012 r. do 31 sierpnia 2013 r.).

W trakcie czynności kontrolnych, 18 czerwca 2013 r., dokonano oględzin w Szkole Podstawowej nr 2 w Luboniu przy ul. Żabikowskiej 40 w celu ustalenia warunków, w jakich uczniowie spożywają posiłki w ramach Programu. Placówka przygotowuje i wydaje posiłki gorące. Dokumenty wystawione przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu potwierdzają, że stan sanitarny zakładu żywienia zbiorowego, tj. stołówki w Szkole Podstawowej nr 2, ul. Żabikowska 40 w Luboniu jest zgodny z wymaganiami. Stwierdzono, że w poddanej oględzinom placówce zapewniono odpowiednie warunki do wydawania i spożywania posiłków.

W okresie objętym kontrolą Szkoła Podstawowa nr 2 w Luboniu uczestniczyła w trzech programach mających na celu popularyzację zdrowego stylu żywienia:

- „Owoce w szkole”;
- „Mleko dla Szkół, Mleko dla Zdrowia”;
- „Trzymaj formę”.

Założenia ww. programów są zgodne z celem Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, jakim jest upowszechnianie zdrowego stylu żywienia.

Ustalono, że w ramach Programu udzielano posiłków gorących. Dzieciom spożywającym posiłki w szkole zapewniono jednakowe posiłki pod względem ilościowym i jakościowym. W 2012 r. przeprowadzono cztery kontrole w placówkach oświatowych na terenie Miasta Luboń w zakresie zgodności wydawanych obiadów z jadłospisem oraz dwie wizytacje w punktach wydawania posiłków dla osób dorosłych.

Na mocy art. 6a ustawy *o ustanowieniu programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko korzystające z zajęć w ramach rocznego przygotowania przedszkolnego w szkole lub przedszkolu wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola udziela pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka o udzieleniu pomocy. Powyższa pomoc, nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania przez ośrodek pomocy społecznej decyzji administracyjnej, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono tego rodzaju pomocy nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w danym miesiącu na podstawie wydanych decyzji administracyjnych. Stwierdzono, że

Miasto Luboń w 2012 r. udzielało pomocy na zasadach określonych w art. 6a *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, a liczba dzieci i uczniów, którym udzielono posiłków na zasadach określonych w art. 6a *ustawy* nie przekroczyła 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie Miasta Luboń w poszczególnych miesiącach 2012 r. na podstawie wydanych decyzji administracyjnych.

Analiza decyzji administracyjnych wraz z dokumentacją stanowiącą podstawę ich wydania, związanych z przyznawaniem pomocy w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności oraz pomocy rzeczowej w postaci produktów żywnościowych wykazała, że pomoc w tych formach przyznawana była osobom, o których mowa w art. 3 ust. 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Osoby otrzymujące przedmiotową pomoc spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Świadczenia przyznawano i realizowano za okres wskazany w art. 106 ust. 3 *ustawy o pomocy społecznej*. Decyzje administracyjne przyznające świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności oraz pomoc rzeczową zawierają katalog wymaganych elementów, określonych w art. 107 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego* oraz zostały wydane przez osobę upoważnioną. Decyzje przekazano osobom i rodzinom, którym przyznano ww. świadczenia, zgodnie z art. 109 § 1 *ustawy Kodeks postępowania administracyjnego*. Przyznawanie i udzielanie pomocy w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności oraz w formie świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych następowało tylko w wyjątkowych przypadkach, określonych w § 6 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Głównymi przesłankami udzielania pomocy w ww. formach były:

- sytuacja osobista (pomocy udzielono osobom wymagającym specjalistycznej diety),
- sytuacja rodzinna (np. matka po urodzeniu dziecka przebywała w domu i sama przygotowywała posiłki).

Wysokość przyznanych przez MOPS w 2012 r. świadczeń pieniężnych dla jednej osoby lub rodziny mieściła się w przedziale od 50,00 zł do 400,00 zł miesięcznie. We wszystkich przypadkach przyznawania ww. formy pomocy wysokość świadczeń ustalano indywidualnie.

Kontrola wykazała, że realizacja świadczeń była zgodna z indywidualnymi decyzjami administracyjnymi przyznającymi pomoc w ramach Programu.

Stwierdzono, że w 2012 r. w okresie przerw w nauce Miasto Luboń realizowało Program poprzez udzielanie posiłków oraz wypłatę świadczeń pieniężnych w postaci zasiłków celowych na zakup żywności.

Ustalono, że w Urzędzie Miasta Luboń oraz w MOPS, stosownie do wymagań zawartych w § 6 Porozumienia z 16 stycznia 2012 r. oraz art. 152 ust. 1 *ustawy o finansach publicznych*, prowadzono wyodrębnioną ewidencję w zakresie otrzymania i wydatkowania środków z dotacji.

Kontrola ksiąg rachunkowych MOPS wykazała, że MOPS wydatkował środki własne gminy na realizację Programu w 2012 r. w kwocie 58 000,00 zł. Środki własne przeznaczono na zakup posiłków, wypłatę świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności oraz pomoc rzeczową w postaci produktów żywnościowych.

Miasto Luboń na realizację Programu w 2012 r. wydatkowało otrzymaną od Wojewody Wielkopolskiego dotację w wysokości 86 950,00 zł. Środki z dotacji wydatkowano na zakup posiłków.

Analiza dowodów księgowych w MOPS wykazała, że w miesiącu grudniu 2012 r. w kilku przypadkach dokonano zapłaty za posiłki z uchybieniem terminów określonych w porozumieniach zawartych przez MOPS z jednostkami, w których realizowano Program. Skontrolowane dowody księgowe posiadają cechy określone w art. 21 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.) oraz zostały zaakceptowane i zadekretowane w wymaganej formie. Wydatki ujęto w ewidencji księgowej MOPS zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861 ze zm.) oraz zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38 poz. 207).

Zgodnie z Porozumieniem z 16 stycznia 2012 r., Gmina Luboń zobowiązała się zabezpieczyć środki własne przeznaczone na realizację Programu w 2012 r. w wysokości nie mniejszej niż 40% całkowitego kosztu realizacji zadania. Ustalono, że w Gminie Luboń w 2012 r. faktycznie wykonane wydatki dotyczące realizacji Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* wyniosły 144 950,00 zł, w tym:

- 86 950,00 zł – dotacja z budżetu Wojewody Wielkopolskiego;

- 58 000,00 zł – środki własne gminy, co stanowi **40,01%** zrealizowanych wydatków.

Na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* Wojewoda Wielkopolski określił w § 10 Porozumienia zawartego 16 stycznia 2012 r. termin i sposób rozliczenia udzielonej dotacji. Ustalono, że rozliczenie dotacji udzielonej na realizację Programu w 2012 r. wysłano do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu z uchybieniem terminu określonego na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* w § 10 Porozumienia. Dane wykazane w rozliczeniu były zgodne z ewidencją księgową MOPS.

Kontrola dokumentów wykazała, że w 2012 r. w związku z realizacją Programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* nie prowadzono postępowań o udzielenie zamówień publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.).

Na podstawie § 11 ust. 1 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania* Burmistrz Miasta Luboń był zobowiązany do przekazywania Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalnych informacji o realizacji Programu w gminie. Ustalono, że kwartalne informacje o realizacji Programu przekazywano Wojewodzie Wielkopolskiemu z zachowaniem terminów określonych w § 11 ust. 1 i 2 *rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie realizacji programu wieloletniego Pomoc państwa w zakresie dożywiania*. Sprawozdanie z realizacji Programu za okres I – XII 2012 r. zawiera katalog danych wymienionych w § 11 ust. 3 cytowanego rozporządzenia. Dane wykazane w sprawozdaniu są zgodne z ewidencją księgową MOPS. Jednakże stwierdzono, że w Dziale I sprawozdania *Informacje ogółem* wykazano niezgodne ze stanem faktycznym informacje w zakresie *Liczby punktów żywieniowych* oraz *Liczby placówek prowadzących dożywianie*.

Na mocy art. 8 ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego *Pomoc państwa w zakresie dożywiania* Program jest realizowany w gminach, a koordynatorem Programu w gminie jest, odpowiednio, wójt (burmistrz, prezydent miasta), natomiast art. 3 pkt 3 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”* stanowi, iż w ramach Programu winny być realizowane działania dotyczące utworzenia systemu ciągłego monitorowania skuteczności działań realizowanych w ramach Programu. Kontrola wykazała, że Burmistrz Miasta Luboń podjął w powyższym zakresie następujące działania:

- za pośrednictwem MOPS przekazywał Wojewodzie Wielkopolskiemu kwartalne informacje o realizacji Programu w gminie;

- organizował spotkania z przedstawicielami placówek oświatowych oraz MOPS w celu ustalenia zasad wzajemnej współpracy;
- udostępniał informacje na temat możliwości i warunków korzystania z pomocy w formie posiłków w prasie lokalnej oraz na stronie internetowej MOPS;
- podejmował starania, aby w ramach Programu udzielano posiłków gorących, dwudaniowych oraz pełnowartościowych pod względem kalorycznym i odżywczym.

Kontrola wykazała, że podjęte przez Burmistrza Miasta Luboń działania wydają się niewystarczające w zakresie:

- sposobu ewidencji przez jednostki organizacyjne Miasta Luboń wydanych, w ramach Programu”, posiłków;
- rozeznania potrzeb w zakresie doposażenia placówek oświatowych z terenu Miasta Luboń, w których realizowany jest Program.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Uchwała nr XLIV/216/2006 Rady Miasta Luboń z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie podwyższenia wysokości kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z bezpłatnych posiłków nie znajduje uzasadnienia w obowiązującym porządku prawnym ponieważ dotyczy tylko dzieci i młodzieży realizujących obowiązek szkolny, podczas gdy zgodnie z art. 5 ust. 2 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, rada gminy została upoważniona jedynie do podwyższenia kryterium dochodowego w zakresie dożywiania, nie została natomiast upoważniona do ustalania kręgu osób uprawnionych do korzystania z pomocy, którego zakres określony został w sposób enumeratywny w akcie rangi ustawowej.
2. Analiza dowodów księgowych w MOPS wykazała, że w miesiącu grudniu 2012 r. w kilku przypadkach dokonano zapłaty za posiłki z uchybieniem terminów określonych w porozumieniach zawartych przez MOPS z jednostkami, w których realizowano Program.
3. Rozliczenie dotacji udzielonej na realizację Programu w 2012 r. wysłano do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu z uchybieniem terminu określonego na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* w § 10 Porozumienia.

4. W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – IX 2012 r. wykazano niezgodne ze stanem faktycznym informacje w zakresie *Liczby punktów żywieniowych* i *Liczby placówek prowadzących dożywianie*.

Ad. 1

Uchwała nr XLIV/216/2006 Rady Miasta Luboń z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie podwyższenia wysokości kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z bezpłatnych posiłków nie znajduje uzasadnienia w obowiązującym porządku prawnym ponieważ dotyczy tylko dzieci i młodzieży realizujących obowiązek szkolny, podczas gdy zgodnie z art. 5 ust. 2 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, rada gminy została upoważniona jedynie do podwyższenia kryterium dochodowego w zakresie dożywiania, nie została natomiast upoważniona do ustalania kręgu osób uprawnionych do korzystania z pomocy, którego zakres określony został w sposób enumeratywny w akcie rangi ustawowej. Na mocy ww. uchwały podwyższono kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 *ustawy o pomocy społecznej* do 200%.

Stosownie do art. 3 pkt 1 *ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”*, realizowane w ramach Programu działania dotyczące zapewniania pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych obejmują dzieci do 7 roku życia, uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej oraz osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wymienionych w art. 7 *ustawy o pomocy społecznej*, w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne. Przepisy te zatem wskazują, iż uchwała o podwyższeniu kryterium dochodowego winna dotyczyć wszystkich trzech grup uprawnionych wymienionych w art. 3 pkt 1 *ustawy*. Tymczasem, jak wskazuje § 1 uchwały nr XLIV/216/2006 podjętej 26 stycznia 2006 r. przez Radę Miasta Luboń, podwyższone kryterium dochodowe, które uprawnia do uzyskania nieodpłatnej pomocy w zakresie dożywiania dotyczy wyłącznie dzieci i młodzieży realizujących obowiązek szkolny. Poza regulacją ww. przepisu uchwały znalazły się zaś dzieci w wieku przedszkolnym oraz osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wyznaczonych w art. 7 *ustawy o pomocy społecznej*, a w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne. Działanie Rady Miasta Luboń w tym zakresie nie znajduje uzasadnienia w obowiązującym porządku prawnym, bowiem rada gminy nie może w sposób dowolny regulować, a zwłaszcza ograniczać, przysługujących wskazanym w *ustawie* podmiotom uprawnień.

Jako przyczynę nieprawidłowości wskazano, iż wyodrębnienie w przedmiotowej uchwale wyłącznie dzieci i młodzieży realizujących obowiązki szkolne spowodowane było chęcią realizacji profilaktyki niedożywienia wśród ww. grupy osób, poprzez objęcie ich pomocą w formie pełnowartościowych posiłków.

W konsekwencji powyższego, dzieci w wieku przedszkolnym oraz osoby i rodziny znajdujące się w sytuacjach wyznaczonych w art. 7 *ustawy o pomocy społecznej*, a w szczególności osoby samotne, w podeszłym wieku, chore lub niepełnosprawne z terenu Miasta Luboń o dochodach w wysokości 150% – 200% kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 *ustawy o pomocy społecznej* zostały pozbawione prawa do korzystania z bezpłatnych posiłków.

Ad. 2

Analiza dowodów księgowych w MOPS wykazała, że w miesiącu grudniu 2012 r. w kilku przypadkach dokonano zapłaty za posiłki z uchybieniem terminów określonych w porozumieniach zawartych przez MOPS z jednostkami, w których realizowano Program.

MOPS zawarł porozumienia określające zasady rozliczenia za wydane posiłki z jednostkami, w których realizowano Program. Wg porozumień należność za posiłki winna być uregulowana nie wcześniej niż w ciągu 7 dni od daty wpływu do MOPS odpowiednio faktury/rachunku/noty księgowej. Kontrola wykazała, że w miesiącu grudniu 2012 r. wystąpiły przypadki, gdy zapłaty za posiłki dokonano z uchybieniem terminów wynikających z porozumień zawartych przez MOPS z jednostkami, tj. przed upływem 7 dni od daty wpływu do MOPS dokumentów obciążeniowych.

Ponadto, wystąpiły przypadki gdy zapłata obejmowała posiłki przyznane decyzjami administracyjnymi, które w momencie zapłaty nie zostały faktycznie wydane, np. zapłaty za posiłki wydane w miesiącu grudniu 2012 r. zapłaty dokonano już 6 grudnia 2012 r. zakładając z góry, że osoba faktycznie skorzysta z wszystkich przyznanych decyzją administracyjną posiłków. Postępowanie to było niezgodne z art. 168 ust. 4 *ustawy o finansach publicznych*, który stanowi, że wykorzystanie dotacji następuje przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacja była udzielona, a tym samym zapłata za posiłki winna nastąpić po ich faktycznym spożyciu przez osoby uprawnione.

Jako przyczynę nieprawidłowości wskazano, iż w miesiącu grudniu 2012 r. zapłata za posiłki nastąpiła wcześniej niż wynikało to z zawartych porozumień z uwagi na zbliżający się koniec roku budżetowego i konieczność rozliczenia środków finansowych.

Kontrola wykazała, że na koniec miesiąca grudnia 2012 r. wpłynęły do MOPS listy osób faktycznie korzystających z posiłków. Nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokonanymi przez MOPS wydatkami, a liczbą faktycznie wydanych posiłków.

Ad. 3

Rozliczenie dotacji udzielonej na realizację Programu w 2012 r. wysłano do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu z uchybieniem terminu określonego na podstawie art. 150 pkt 4 *ustawy o finansach publicznych* w § 10 Porozumienia.

Zgodnie z § 10 Porozumienia Gmina Luboń winna złożyć rozliczenie dotacji udzielonej w 2012 r. do dnia 15 stycznia 2013 r. Kontrola wykazała, że przedmiotowe rozliczenie wysłano do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu w formie pisemnej oraz za pośrednictwem fax-u 17 stycznia 2013 r., tj. 2 dni po terminie.

Jako przyczynę nieprawidłowości wskazano brak możliwości uzyskania pod przedmiotowym rozliczeniem podpisu osoby upoważnionej do reprezentowania Miasta Luboń.

Opisana nieprawidłowość utrudniła terminowe rozliczenie dotacji dla całego województwa wielkopolskiego.

Ad. 4

W sprawozdaniu z realizacji Programu za okres I – IX 2012 r. wykazano niezgodne ze stanem faktycznym informacje w zakresie *Liczb punktów żywieniowych* i *Liczb placówek prowadzących dożywianie*. Porównanie danych wykazanych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres I-IX 2012 r. z dokumentacją wykazało, że w Dziale I sprawozdania *Informacje ogółem* wykazano niepoprawne informacje w wierszach:

- *Liczba punktów żywieniowych ogółem*: jest 5, kontrola wykazała, że było 15; z tego *stołówki*: jest 5, kontrola wykazała, że było 15;
- *Liczba placówek prowadzących dożywianie*: jest 40, kontrola wykazała, że było 15;
  - z tego *szkoły*: jest 25, kontrola wykazała, że było 6;
  - *przedszkola*: jest 12, kontrola wykazała, że było 9;
- *inne*: jest 3, kontrola wykazała, że było 0.

Przyczyną nieprawidłowości była niepoprawna interpretacja zasad wypełniania dokumentu przez pracownika MOPS.

Na skutek opisanej nieprawidłowości niemożliwe było sporządzenie rzetelnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.

Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono jedno uchybienie polegające na tym, że działania podjęte przez Burmistrza Miasta Luboń (koordynatora Programu) w 2012 r. były niewystarczające w zakresie:

- sposobu ewidencji przez jednostki organizacyjne Miasta Luboń wydanych, w ramach Programu, posiłków, co może prowadzić do niewłaściwego wydatkowania środków publicznych;
- rozeznania potrzeb w zakresie doposażenia placówek oświatowych z terenu Miasta Luboń, w których realizowany jest Program, podczas gdy jednym z celów Programu jest rozwój w gminach bazy żywieniowej.

Stan faktyczny został utrwalony w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym oraz załączonych do projektu wystąpienia pokontrolnego dokumentach:

Załącznik nr 1: Oświadczenie złożone 13 czerwca 2013 r. przez Zastępcę Burmistrza Miasta Luboń.

Załącznik nr 2: Lista sprawdzająca realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 3: Lista sprawdzająca kwartalne informacje o realizacji programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 4: Protokół oględzin z 18 czerwca 2013 r.

Załącznik nr 5: Lista sprawdzająca finansową realizację programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Załącznik nr 6: Lista sprawdzająca prawidłowość udzielania świadczeń w ramach programu *Pomoc państwa w zakresie dożywiania*.

Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, wnoszę o:

1. Podjęcie działań w celu uchylecia uchwały nr XLIV/216/2006 Rady Miasta Luboń z dnia 26 stycznia 2006 r. w sprawie podwyższenia wysokości kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z bezpłatnych posiłków.
2. Dokonywanie zapłaty za wydane, w ramach Programu, posiłki w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do wymagań określonych w art. 44 ust. 3 pkt 3 *ustawy o finansach publicznych*.

3. Dokonywanie zapłaty za posiłki po ich faktycznym spożyciu przez osoby uprawnione, tj. po zrealizowaniu zadania, na które dotacja była udzielona, stosownie do wymagań określonych w art. 168 ust. 4 *ustawy o finansach publicznych*.
4. Terminowe składanie rozliczenia dotacji udzielonej na realizację Programu.
5. Rzetelne i uważne sporządzanie sprawozdań z realizacji Programu w celu uniknięcia błędów, co umożliwi opracowanie poprawnego sprawozdania z realizacji Programu dla całego województwa wielkopolskiego.
6. Wzmocnienie działań koordynujących realizację Programu w Mieście Luboń poprzez:
  - wprowadzenie rzetelnego i jednolitego sposobu ewidencji posiłków wydanych w ramach Programu przez jednostki organizacyjne Miasta Luboń;
  - rozeznanie potrzeb w zakresie doposażenia placówek oświatowych z terenu Miasta Luboń, w których realizowany jest Program.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia w terminie **30 dni** od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Z poważaniem
/Z up. Wojewody Wielkopolskiego
Przemysław Pacia
Wicewojewoda Wielkopolski